verkeerstoets.be

Positie op de weg

Lesdoel

De leerlingen kunnen

- in verschillende situaties bepalen waar ze moeten stappen op de openbare weg.
- in verschillende situaties bepalen waar ze moeten fietsen op de openbare weg.
- bepalen op welk deel van de openbare weg ze zich moeten verplaatsen met voortbewegingstoestellen.

Eindtermen:

- 4.15: Leerlingen beschikken over voldoende reactiesnelheid, evenwichtsbehoud en gevoel voor coördinatie en ze kennen de verkeersregels voor fietsers en voetgangers, om zich zelfstandig en veilig te kunnen verplaatsen langs een voor hen vertrouwde route.

Organisatie en materiaal

- 1 leeg raster per groep (bijlage 1, afdrukken op A3)
- 1 x kaartjes van het uitknipblad per groep (bijlage 2, afdrukken op A3, uitknippen)
- 1 x foto's van het uitknipblad per groep (bijlage 3, afdrukken op A4, uitknippen)
- Werkblad voor elke leerling (bijlage 4)

Beginsituatie

Een voetganger, een fietser, een autobestuurder, .. iedereen heeft zijn plaats op de weg. Door elkaars plek te kennen en te respecteren maak je het veiliger voor iedereen.

In deze zevende les van de leerlijn van de Grote Verkeerstoets leren de leerlingen waar hun plaats op de openbare weg is.

Les

Instapfase:

Verdeel de leerlingen in groepjes van 4. Geef elk groepje een leeg raster (bijlage 1) en de uitgeknipte kaartjes (bijlage 2). Het raster ligt in het midden van de tafel. Op elk kaartje staat een regel over de plaats van voetgangers en fietsers op de openbare weg. De leerlingen leggen de regels op de juiste plaats in het raster: geldt de regel voor één voetganger, vier voetgangers, één fietser of twee fietsers? (Sommige regels komen meermaals voor). Terwijl de leerlingen de opdracht uitvoeren, ga je rond in de klas en stuur je bij waar nodig. De leerlingen moeten uiteindelijk tot dit resultaat komen:

Eén voetganger	Vier voetgangers	Eén fietser	Twee fietsers
Op het voetpad.	Op het voetpad.	Op het fietspad. Als er twee fietspaden zijn, fiets je op het fietspad rechts van de rijbaan aangeduid met witte onderbroken strepen	Op het fietspad. Als er twee fietspaden zijn, fiets je op het fietspad rechts van de rijbaan aangeduid met witte onderbroken strepen.
Als er geen voetpad is, op de berm.	Als er geen voetpad is, op de berm.	Op het fietspad. Als er maar 1 fietspad is, fiets je in de richting die de verkeersborden aangeven. Een tweerichtingsfietspad kan links of rechts van de rijbaan liggen. Bij een eenrichtingsfietspad (bord staat dwars) mag je alleen de vastgelegde richting volgen.	Op het fietspad. Als er maar 1 fietspad is, fiets je in de richting die de verkeersborden aangeven. Een tweerichtingsfietspad kan links of rechts van de rijbaan liggen. Bij een eenrichtingsfietspad (bord staat dwars) mag je alleen de vastgelegde richting volgen.
Als er geen voetpad of berm is, op het fietspad.	Als er geen voetpad of berm is, op het fietspad.	Aan de rechterkant van de rijbaan als er geen fietspad is.	Aan de rechterkant van de rijbaan als er geen fietspad is.
Als er geen voetpad, berm of fietspad is, links op de rijbaan.	Als er geen voetpad, berm of fietspad is, links op de rijbaan.		Binnen de bebouwde kom mag je met twee naast elkaar.
	Op de rijbaan moet je achter elkaar.		Buiten de bebouwde kom mag je niet naast elkaar als er een auto aankomt.

Als een groep klaar is, controleer je of alles op de juiste plaats ligt. Is alles correct, geef je deze groep de 6 foto's (bijlage 3). De leerlingen leggen de foto's op de juiste regel in het raster. Zo koppelen ze de regels aan concrete verkeersituaties.

Als alle groepen klaar zijn, bespreek je klassikaal:

- Foto 1 → Er is geen voetpad, dus hier stap je op het fietspad. Zorg er wel voor dat je geen fietsers hindert (dus best achter mekaar stappen aan de rechterkant van het fietspad)
- Foto 2 → Er is geen fietspad, dus je fietst aan de rechterkant van de rijbaan (op de rijbaan – niet op het gras).
- Foto 3 → Helemaal rechts zie je het voetpad, dat moet je als voetganger verplicht gebruiken. (Fietsers fietsen op het fietspad, aangeduid door evenwijdige onderbroken witte lijnen)
- Foto 4 → Op het fietspad aan de linkerkant van de baan. Het fietspad is hier aangeduid door het blauwe verkeersbord met een witte fiets. Het gaat hier NIET om een tweerichtingsfietspad want het bord staat niet evenwijdig met het fietspad.
- Foto 5 → Er is geen voetpad of fietspad, voetgangers stappen hier op de berm (het gras). Blijf als voetganger zo mogelijk weg van de rijbaan.
- Foto 6 → Fietsers rijden hier rechts op de rijbaan. We zien geen witte onderbroken strepen of verkeersborden die ene fietspad aanduiden..

Verwerkingsfase:

Deel de werkblaadjes uit. De leerlingen werken vanaf nu individueel. Op de eerste bladzijde staan de regels waarmee ze net kennisgemaakt hebben nog eens opgelijst.

Bij opdracht 2 lezen de leerlingen het verhaal van Sam en zijn broer die na schooltijd terug naar huis fietsen (vervolg op het verhaal van Sam en zijn broer die naar school fietsen in de lesfiche 'veiligheid'). Ze zoeken tegen welke drie regels de jongens gezondigd hebben.

1. Je moet altijd op het fietspad fietsen als er een is.
2. Je mag maximum met twee naast elkaar fietsen.
3. Je moet altijd aan de rechterkant van de rijbaan fietsen als er geen fietspad is.

Je kan de leerlingen die sneller klaar zijn de extra opdracht 'Ontdek alles op wieltjes' laten maken. In deze opdracht ontdekken ze de verkeersregels voor voortbewegingstoestellen.

Afsluitfase:
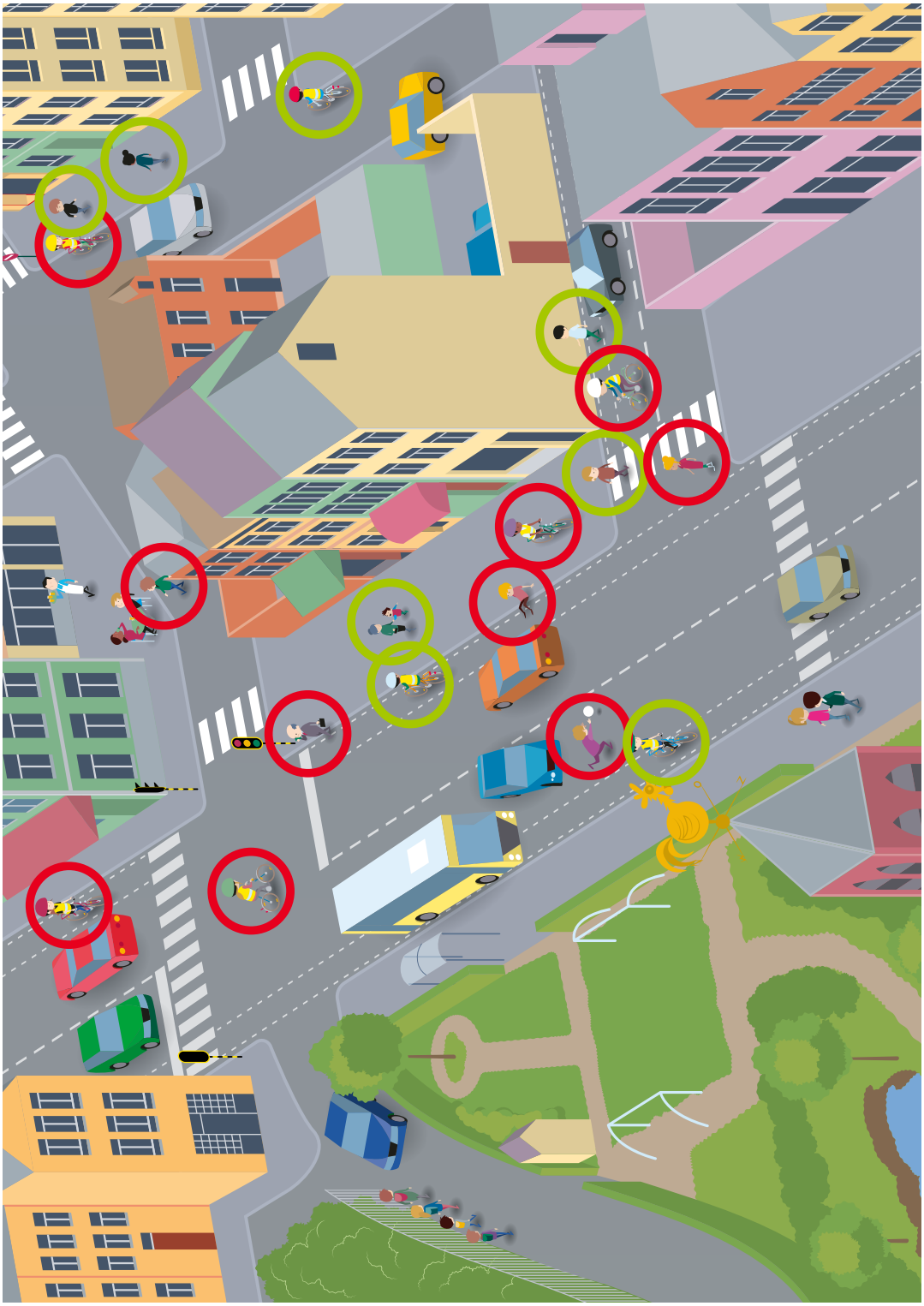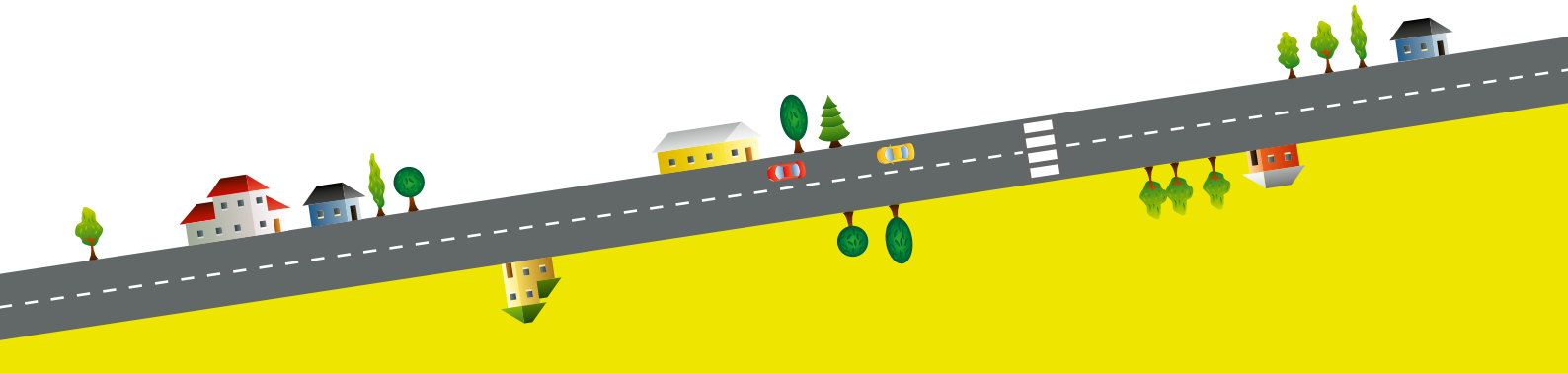
De leerlingen voeren opdracht 4 uit. Op de tekening zien ze voetgangers en fietsers op de openbare weg. De leerlingen bepalen individueel en met de geleerde regels wie er zich op de juiste plaats bevindt/aan de regels houdt (groene cirkel) en wie niet (rode cirkel):